

ИЗВЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

ДОЦЕНТА ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ СПЕЦИФИЧНЕ КЊИЖЕВНОСТИ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс објављен:

Глас Српске, број 13.322, година LXXI од 31.12.2013 – 2.1.2014.

Ужа научна/умјетничка област:

Специфичне књижевности, предмет Методика наставе српског језика и књижевности

Назив факултета:

Педагошки факултет у Бијељини

Број кандидата који се бирају:

један (1)

Број пријављених кандидата: један (1)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

Први кандидат

1. Основни биографски подаци

Име, средње име и презиме:

Милена (Милутин) Ивановић, рођ. Ковачевић

Датум и мјесто рођења:

5. 1. 1972. Горње Село, Невесиње

Установе у којима је био запослен:

Средњошколски центар Пале, Педагошки факултет у Бијељини, Новинска агенција Срна

Звања/ радна мјеста:

професор српског језика и српске књижевности, асистент за Методику наставе српског језика и

књижевности, лектор, виши асистент за Методику наставе српског језика и књижевности

Научна/умјетничка област:

Специфичне књижевности, предмет Методика наставе српског језика и књижевности

Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима: нема

2. Биографија, дипломе и звања

Основне студије:

Назив институције:

Филозофски факултет Српско Сарајево, Одсјек за српски језик и српску књижевност

Мјесто и година завршетка:

Пале, 2001. године

Постдипломске студије:

Назив институције:

Филозофски факултет Источно Сарајево, Одсјек за књижевноисторијске науке

Мјесто и година завршетка:

Пале, 2007. године

Назив магистарског рада:

Типски јунаци у пјесмама Тешана Подруговића (с посебним методичким освртом)

Ужа научна/умјетничка област:

Специфичне књижевности, Методика српске књижевности

Докторат:

Назив институције:

Филозофски факултет Источно Сарајево

Мјесто и година завршетка:

Пале, 2013. године

Назив дисертације:

Свијет дјетињства у дјелу Иве Андрића (књижевно-методички аспект)

Ужа научна/умјетничка област:

Специфичне књижевности, Методика српске књижевности

Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање и период):

Педагошки факултет у Бијељини, асистент за Методику наставе српског језика и књижевности, од 2002. до 2008.

Педагошки факултет у Бијељини, виши асистент за Методику наставе српског језика и књижевности, од 2008.

3. Научна/умјетничка дјелатност кандидата

1. Радови прије првог и/или последњег избора/реизбора

Оригинални научни радови

1. Ковачевић М. (2008): Јунаштво Марка Краљевића у пјесмама Тешана Подруговића, *Радови Филозофског факултета број 10, књига 1*, Пале, стр. 165 – 177. УДК:

821.163.41-13.09 *Оригинални научни рад.*

2. Ковачевић М. (2008): Лик Грујице Новаковића у пјесмама Тешана Подруговића, *Календар Просвјета*, Пале, стр. 137 – 140. *Оригинални научни рад.*

2. Радови послије последњег избора/реизбора

1. Ковачевић М. (2009): Лик Јована бећара у пјесмама Тешана Подруговића, *Радови Филозофског факултета број 11, књига 1*, Пале, стр. 251 – 259. УДК: 821.163.41.09-14. *Оригинални научни рад.*
2. Ковачевић М. (2009): Херојство и чојство Марка Краљевића, *Радови бр. 2*, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, стр. 95 – 103. УДК: 821.163.41-14.09:398. *Оригинални научни рад.*
3. Ивановић М (2013): Просторно-временски односи у Андрићевим приповијеткама за дјецу, *Узданица*, год. X, бр. 2, стр. 51 – 61. УДК: 821.163.41.09-93-32 Андрић И.
4. Ковачевић М. (2009): Марко Краљевић као Подруговићев хумористички јунак, *Српска вила, година XVI, бр. 29*, Бијељина, стр. 199 – 206. *Оригинални научни рад.*
5. Ивановић М (2013): Лудизам као елеменат тумачења књижевности за дјецу, *Нова школа, година VIII, број 11*, Педагошки факултет у Бијељини, стр. 309 – 320. УДК: 028.02 371.212:821-93 811.163.41'38. *Оригинални научни рад.*
6. Ковачевић М. (2009): Милош Војиновић као историјска личност и јунак Тешана Подруговића, *Календар Просвјета*, Пале, стр. 300 – 309. *Прегледни рад*
7. Ковачевић М. (2009): Сатира „Мртво море“ Радоја Домановића, *Српска вила, година XVI, бр. 30*, Бијељина, стр. 201 – 207. *Прегледни рад*
8. Ковачевић М. (2010): Обрада пјесме Стари Вујадин помоћу доминантног књижевног лика, *Нова школа, година V, број 7*, Педагошки факултет Бијељина, стр. 214 – 223. УДК: 821.163.41.09-13:398. *Стручни рад*
9. Лаловић С, Ковачевић М (2011): Средина и одрастање дјевојчица: Андрићева Роза и Самоковлијина Мирјама, *Детињство. Часопис о књижевности за децу 2/2011 (XXXVII)*, Змајеве дечје игре, Нови Сад, стр. 117 – 125. UDC: 821.163.41.09 Andrić, I. *Стручни рад*
10. Ковачевић М, Лаловић С, Крсмановић Д (2013): Утицај средњошколског успјеха на резултате теста из српског језика и књижевности у оквиру пријемног испита на Педагошком факултету у Бијељини, *Методичка пракса број 1. Vol 13, година XIII*, Београд, стр. 63 – 76. УДК: 371.275. *Стручни рад.*

1. Рад *Лик Јована бећара у пјесмама Тешана Подруговића* доноси оригинална

истраживања се бави једним од хумористичких ликова које је дао познати Вуков пјевач. У раду се износи да окосницу пјесме чини опклада двоје младих, односно својеврсна љубавна игра представљена као надметање турске дјевојке и српског момка ко може дуже одољети зову чула. Као посебна вриједности пјесме истичу описи дјевојачке љепоте, одијела и утиска који она оставља на околину.

Лик Јована бећара се пореди са другим Подруговићевим јунацима, али и ликовима које су дали други Вукови пјевачи. У раду се закључује да је Подруговићев Јован бећар сасвим оригиналан лик у српској народној епици и да оригиналност долази превенствено из карактеристичног хумора, који је другачије природе од онога који је гатачки пјесмозналац приписао неким својим другим јунацима као што су Марко Краљевић или Милош Војиновић. Јован бећар је, можда, најсличнији Иви Голотрбу, каже се даље, али је јунак познате романсе надмашио лик Иве Голотрба осебујношћу хумора.

2. У раду *Херојство и чојство Марка Краљевића* ауторка се бави моралним ликом познатог епског јунака, који је препознатљив по својим јуначким подвизима.

Примјере налази код различитих Вукових пјевача, а посебно код Тешана Подруговића, који је о овом јунаку дао највише пјесама. Посебан круг пјесама чине оне које говоре о Марковој самилости према животињама, а као врхунац је идентификована пјесма *Урош и Мрњавчевићи*, гдје Марко својом моралном и духовном бескомпромисношћу успоставља нарушени ред у српском царству. Ауторка закључује да су народни пјевачи уграђујући аспект чојства у лик Марка Краљевића тај лик продубили и обогатили. Марко је тиме и стварно постао све оно што су били јунаци који су му претходили, његови славни савременици, али и потоњи велики јунаци српске прошлости, који су знали да „бој не бије свијетло оружје“, већ да бој бије јуначко срце које зна за правду, истину, људскост, сажаљење и саосјећање.

3. Рад *Просторно-временски односи у Андрићевим приповијеткама за дјецу* бави се проблемом простор – вријеме у Андрићевим приповијеткама за дјецу које су први пут сабране у збирци *Деца* 1963. Из ове збирке изузете су приповијекe *Змија* и *Писмо из 1920.* које, према мишљењу ауторке, нису приповијетке за дјецу.

Проблем се разматра на основу теорије хронотопа Михаила Бахтина. У раду се уочава да Андрић на укрштају времена и простора на различитим нивоима гради причу о животу човјека, чије је извориште сваког страдања у дјетињству. Андрићеве приповијетке за дјецу дају нека од рјешења на загонетку коју представља човјек са простора Босне, али и дјетињство као почетак свих животних стаза. Ауторка карактеристичне примјере за хронотоп налази у приповијеткама *На обали*, *Књига*, *Деца*, *Кула*, *Панорама*, *Излет* и *Екскурзија*. Посебно мјесто међу овим приповијеткама а и у раду припада причи *Аска и вук*, гдје простор дешавања означавамо као митски, па се он у раду на посебан начин и анализира.

Ауторка закључује да су простор и вријеме у приповијеткама за дјецу дати из угла дјетета, да се они се преобликују и преосмишљавају углавном кроз игру, конкретно кроз различите видове игре и да је дјечија перспектива кључна разлика између поимања овог проблема у приповијеткама за дјецу и приповијеткама за одрасле.

4. У раду *Марко Краљевић као Подруговићев хумористички јунак* анализира се лик епског јунака у хумористичком кључу. У раду се наводи да је заједно са неким пјевачима, посебном слијепом Живаном и Филипом Вишњићем, овај херцеговачки „пјесмозборац и пјесмозналац“ Марковом лику је дао и хумористичке елементе и тиме обогатио слику јунака познатог по снази, чојству и јунаштву. Посебан акценат у раду је стављен на пјесму *Марко Краљевић и Љутица Богдан*. Подруговић је посебно поменутом пјесмом Марка из небеских висина, у које се вине својим чојством и јунаштвом, вратио међу обичне, смртне људе и учврстио као животан у реалности утемељен лик.

5. У раду под називом *Лудизам као елеменат тумачења књижевности за дјецу* ауторка се бави игром као најчешћом манифестацијом лудизма у књижевним дјелима за дјецу. Она уочава да је игра као важан елеменат ове врсте књижевности присутна како у дјелима народне књижевности, тако и у модерним дјелима која уважавају рецепцијске потребе дјетета. Имајући у виду важност игре у животу човјека, а посебно дјетета, у раду је анализирано колико су лудички садржаји присутни у читанци и лектири за други разред основне школе у Републици Српској и како се лудичко као елеменат може успјешно користити у тумачењу књижевних

дјела за дјецу на овом узрасту. Од укупног броја лудичких текстова уочених у градиву за други разред највећи дио чине пјесме. Међу посматраним дјелима у два случаја лудизам произлази из ауторовог оригиналног приступа изразу, а у два случаја је ријеч о нонсенсним текстовима, гдје се лудизам остварује као игра бесмислом и помјерање смисла. Ауторка закључује да се лудичко као елеменат књижевности за дјецу може успјешно користити у стваралачкој настави књижевности, затим у различитим фонетичким, морфолошким, али и семантичким вјежбањима и тиме допринијети богаћењу рјечника, развијању естетског мишљења, али и бити подстицај за нова и другачија читања познатих текстова.

6. У раду *Милош Војиновић као историјска личност и јунак Тешана Подруговића* говори се о једном од најпознатијих јунака српске епике на начин да се пореде његова епска и историјска биографија. Епска пјесма која чини окосницу анализе је *Женидба Душанова*. Закључује се да је историјски знатна личност, посебно у вези са односима хумских породица са Дубровником, којима је Милош Војиновић и припадао, у пјесми добила особине и племића и човјека из народа. Подруговићев Милош Војиновић је јунак на мегдану али и мудар и довитљив противник тамо гдје снага није пресудна. Ауторка даје његову карактерологију што упућује на обраду дјела помоћу доминантног лика.

7. Рад под називом *Сатира „Мртво море“ Радоја Домановића* доноси анализу једне од најпознатијих алегоричних сатира Радоја Домановића, која је настала као одјек прилика у Србији крајем 19. и почетком 20. вијека. У анализи се наводи да је сатира мозаичког карактера, повезујући елеменат је лик пишчеве стрине, а централни дио чини алегоријска прича о путу у непознату земљу, чији кротки људи живе у срећи, хармонији и миру. Домановићев смијех у овој сатири сеже од посмијеха до оштрог сарказма и гротеске. Желећи представити сву ругобу немани малограђанштине, Радоје Домановић је овом алегоријском сатиром дао свој глас против стања у које су паланчани (односно грађани Србије) сами себе довели; од паланке су створили тамницу у којој су сами себи тамничари.

8. У раду *Обрада пјесме Стари Вујадин помоћу доминантног књижевног лика* ауторка се бави познатом епском пјесмом примјењујући модел обраде помоћу доминантног књижевног лика у стваралачкој настави. Тај модел својом стваралачком усмјереношћу, односно инсистирањем на посебности сваког књижевног дјела, његових могућности и досега, његових доминанти, али и имплицитне поетике, омогућава интерпретацију која шире захвата проблематику тумачења епске пјесме *Стари Вујадин*. Начин на који је конципиран централни лик у пјесми, као заокружена умјеничка творевина, омогућава овакав приступ. У раду је чувена епска пјесма анализирана тако што је акценат стављен на њене естетске квалитете. Мотив очију који се јавља током читаве пјесме у раду је узет као нит која је повезала и друге аспекте пјесме као што су етички и морални. Естетски аспект, сматра ауторка, важан је елеменат у развијању љубави према епској поезији као важном дијелу наше културе и изграђивању књижевног укуса ученика млађег школског узраста.

9. У раду *Средина и одрастање дјевојчица: Андрићева Роза и Самоковлијина Мирјама*, који је коауторски, говори се о ликовима двију дјевојчица које су дали Иво Андрић и Исак Самоковлија у приповијеткама *На обали* и *Мирјамина коса*. Ауторка уочава да су ликови Розе Калине и Мирјаме по много чему специфични не само у оквиру опуса приповиједака за дјецу, него и у српској књижевности уопште. Иако се ликови ове двије дјевојчице уклапају у општа обиљежја Андрићеве и Саковлијине поетике, они је у исто вријеме надилазе. Оне грчевито, свака на свој начин, покушавају наћи своје мјесто под сунцем, а успјех зависи од тога колико је средина (хришћанска, односно јеврејска), спремна да прихвати другачије, колико су дјевојчице спремне да прихвате саме себе и дјелају да се изборе за своје циљеве. У рада се закључује да ни једна ни друга дјевојчица не успијевају да побјегну од судбине, с том разликом што Роза ствари види у правом свјетлу и прихвата их, дјелује, а Мирјама чека да се ствари саме од себе ријеше, вјерујући да ништа није до ње.

10. *Утицај средњошколског успјеха на резултате теста из српског језика и књижевности у оквиру пријемног испита на Педагошком факултету у Бијељини* је

рад који је урађен у коауторству са двоје колега са Педагошког факултета у Бијељини и доноси резултате истраживања како тип средње школе и средњошколски успјех утичу на резултате које су кандидати остварили на тесту из српског језика и књижевности на пријемном испиту на Педагошком факултету у Бијељини 2009/2010. и 2010/2011. године. Узорак је узет методом случајног избора и износио је стотину кандидата. Посебна пажња је посвећена анализи успјешности у рјешавању питања из књижевности у односу на питања из језика, али и ужих подручја унутар тих области.

Резултати су показали да су кандидати из средњих стручних школа имали бољи просјечан успјех од гимназијалаца, али да су обје године на тесту из српског језика и књижевности остварили слабији успјех. Истраживање је показало и да битан утицај на резултате теста има тип питања, јер велики број питања типа вишеструког избора олакшава рјешавање теста.

Кандидат Милена Ивановић, рођ. Ковачевић објавила је два оригинална научна рада прије првог и/или последњег избора/реизбора, а после је последњег избора/реизбора пет оригиналних научних радова, два прегледна, и три стручна рада. Сви објављени радови публиковани су или у научним часописима с категоријом рецензирања радова, какав су нпр. Радови Филозофског факултета, који су у категоризацији Министарства просвете и науке Републике Србије сврстани у водеће националне часописе, или пак у часописима који такође подразумијевају рецензирање радова. Радови кандидата Милене Ивановић прошли су стручну рецензентску оцјену, што је показатељ и њихове научне вриједности. У већини радова Милене Ивановић износе се резултати оригиналних ауторских истраживања научним методом, али је и репрезентују као научног радника који добро влада предметном струком и методологијом методике књижевности.

4. Образовна дјелатност кандидата

1. Образовна дјелатност прије првог и/или последњег избора/реизбора
нема

1. Образовна дјелатност после је последњег избора/реизбора
нема

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство)

5. Стручна дјелатност кандидата

1. Стручна дјелатност прије првог и/или последњег избора/реизбора

Обављала дужност секретара редакције часописа Педагошког факултета у Бијељини *Нова школа* 2008. године, те послове лектора и коректора од 2010. године.

Члан жирија за стручну оцјену литерарних радова и такмичења рецитатора и бесједника у оквиру манифестације „Вишњићеви дани“ 2008. године у организацији ОО СПКД „Просвјета“ Бијељина.

Руководилац пројекта описмењавања осуђених лица „Описмени се“ који је од марта до маја 2013. године проводио Педагошки факултет у сарадњи са Казнено-поправним заводом у Бијељини.

Стални је члан комисија за полагање стручног испита из Методике наставе српског језика и књижевности на Педагошком факултету у Бијељини од 2003. Године кад је изабрана у звање асистента за предмет Методика наставе српског језика и књижевности

Учествовала на семинару „БиХ-интеграција у европско подручје високог образовања 2005“ у Сарајеву и на међународним семинарима за македонски језик, књижевност и културу у Охриду 2005. и 2007. године.

Учествовала на више научних скупова:

1. На Првом научном скупу са међународним учешћем „Стање и перспективе у основном и предшколском васпитању и образовању“ у организацији Педагошког факултета у Бијељини 12.11. 2010. године са рефератом „Обрада пјесме 'Стари Вујадин' помоћу доминантног књижевног лика“;
2. На Трећем научном скупу са међународним учешћем „Савремена школа – изазови и дилеме“ у организацији Педагошког факултета у Бијељини 9.11. 2012. године са рефератом „Игра као елеменат тумачења књижевности за дјецу“;
3. На V научном скупу младих филолога Србије у организацији Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу 30.3. 2013. године са рефератом „Свијет дјетињства између јаве и сна – Андрићеве приповијетке 'Излет' и 'Екскурзија'“;
4. На научном скупу „Наука и глобализација“ одржаном на Филозофском факултету на Палама 17 – 19. 5. 2013. године са рефератом „Домановићева 'Данга' – жиг на челу

тоталитарне државе“;

5. На научном скупу Учитељског факултета у Београду „Ка квалитетном базичном образовању и васпитању – стандарди и ефекти“ 11. 10. 2013. године са рефератом „Андрићева приповијетка 'Деца' у осмом разреду основне школе – изазов у стваралачкој настави књижевности“;
6. На Четвртом научном скупу са међународним учешћем „Мјесто и улога наставничких факултета као носилаца образовања наставничког кадра у складу са европским стандардима“ у организацији Педагошког факултета у Бијељини 15.11. 2013. године са рефератом „Настава књижевности у млађим разредима основне школе између традиционалног и модерног“.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

(Образложење приједлога Комисије, са приједлогом једног кандидата за избор и знаком за које звање и коју ужу научну област се предлаже.)

Кандидат Милена Ивановић, рођ. Ковачевић научно-стручно је оспособљена за обављање научно-образовног рада на факултету у звању доцента у реализацији наставе из Методике наставе српског језика и књижевности на Педагошком факултету у Бијељини. То употпуњује и кандидатово радно искуство на пословима асистента и вишег асистента за Методику наставе српског језика и књижевности на Педагошком факултету у Бијељини.

Радови Милена Ивановић припадају иманентној методици, а валидни су и на теоријско-методичком и на емпиријском плану. У научно-наставном раду кандидат примјењује савремене методичке приступе који ученика стављају у позицију субјекта наставе. У научним радовима она јасно и прецизно одређује предмет истраживања, стратегије и досљедно спроводи циљеве и задатке истраживања. Објављени радови Милене Ивановић публиковани су или у научним часописима с категоријом рецензирања радовима (какав су нпр. Радови Филозофског факултета, који су у категоризацији Министарства просвете и науке Републике Србије сврстани у водеће националне часописе), или, пак, у часописима који, такође, подразумевају рецензирање радова.

Комисија посебно похваљује кандидатову одређеност према научно-истраживачком раду и континуираном усавршавању сопствених стручних знања, комуникационих компетенција и вјештина.

Комисија кандидата Милену Ивановић једногласно препоручује за избор у звање доцента за ужу научну област Специфичне књижевности, предмет Методика наставе српског језика и књижевности.

Чланови Комисије:

1. _____

(Тиодор Росић, председник Комисије ванредни професор, Методика наставе српског језика и књижевности, Факултет педагошких наука Јагодина, Универзитет у Крагујевцу)

2. _____

(Проф. др Милош Ковачевић, члан, редовни професор, ужа научна област Специфични језици, Филозофски факултет Пале)

3. _____

(Проф. др Вељко Брборић, члан, ванредни професор, ужа научна област Специфични језици, Педагошки факултет у Бијељини)